

# Субути Имомат

Яке аз таснифоти

Аллома Насируддин Насир Ҳунзайӣ

# Субути Имомат

Яке аз таснифоти  
**Аллома Насируддин Насир Ҳунзайӣ**

Тарҷумакунанда:  
**Мустафо Аҳмадӣ**

Нашршуда аз ҷониби:  
Ал-Маъҳад ли-л-Ҳикмати-р-Руҳонӣ ва-л-Илми-н-Мунир  
(ISW & LS)

[www.monoreality.org](http://www.monoreality.org)  
[www.ismaililiterature.com](http://www.ismaililiterature.com)  
[www.ismaililiterature.org](http://www.ismaililiterature.org)  
[www.Global-Lectures.com](http://www.Global-Lectures.com)

# Феҳристи мазмунҳо

| Шумор | Унвон                          | Сафҳа |
|-------|--------------------------------|-------|
| 1     | Муқаддимаи чопи сеюм           | 1     |
| 2     | Усули афзалият                 | 4     |
| 3     | Манқибати Нури Имомат          | 15    |
| 4     | Ташаккур барои ҳамкориҳои шумо | 16    |
| 5     | Сипоснома                      | 21    |
| 6     | Феҳристи оятҳои Қуръон         | 24    |

# Муқаддимаи чопи севвум

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. Алҳамдулиллоҳ ва салом ало ибоди-л-лазина-стофо.

Бандаи хоксор, зарраи бемақдор, меҳоҳад, ки ба боргоҳи Илоҳӣ гириякунон, монанди тифли ширхор ё ҳамчун абри навбаҳор саждарез гардад; то дар ниҳояти олами очизӣ, маҳвият ва фано, битавонад шукргузорӣ кунад ва бо ин ҳусни занн, ки бо шукри Худованд дил таскин ёбад.

Ин ҳақиқат дорад, ки ин бандаи ҳақир (Партави Шоҳ = Насируддин) як шогирди адноӣ Ҳаким Пир Насир Хусрав (қ.с.) аст. Бинобар ин, ин амри лозим аст, ки ҳар гуна талоши илмие, ки дар ин ҷо сурат гирифтааст, аз ҷумла он чизҳое ки ақлӣ ва мантиқӣ ва ё суҳанони ҳикматомез ҳастанд, ҳама ва ҳама аз баракати Ҳазрати Имоми Ақдас ва Атҳар (а) ва Пири номдор аст. Ҳар ончи хом ва нотамои аст, аз ин ғуломи адно мебошад.

**Субути Имомат**, агарчи як китоби кӯчак аст ва муддатҳо пеш навишта шудааст, аммо ҳазратҳои аҳли илм онро бисёр писандидаанд, ва мегӯянд ки назарияи афзолияти он бисёр ачибу ғариб ва бениҳоят дилкаш аст. Дар ин китоб як тасаввури инқилобӣ аз мутолиаи фитрат ва мушоҳидаи қудрат вучуд дорад, ва ҳар он далелу бурҳоне, ки дар ин китобча омадааст, чи гуна мумкин аст ки беназир набошад, дар ҳолате ки манӣ бар ҳақоик ва шаҳодатҳои офоқ ва анфус аст.

Дар ин ҷо, тибки усули ки дорем, бархе нуқоти илмӣ низ заруранд, зеро ҳар чизе ки Худованди Мутаъол офаридааст, бениҳоят шигифтангез мебошад, ҷунонки ҳулосаи баёни тамоми китобҳои осмонӣ дар китоби Ё — Қуръон — мавҷуд аст. Коинотҳои бешумор дар (як) коинот ва нафсҳои бешумор дар нафси инсонӣ пӯшидаанд. Ба ҳамон тартиб, дар ҳар олами шахсӣ тамоми аволими шахсӣ пинҳон ҳастанд, ва дар он олами Имоми Мубин (а) низ ба ҳадди қувват вучуд дорад. Пас дар ин амри Худовандӣ барои аҳли ақл ва дониш хушхабарии бузурге нухуфта аст, зеро ҳар ончи аз қабилӣ давлати имконӣ, ҳазина, султанат ва нуре ки ба авлоди Одам ато шудааст, ҳама ҳақиқат доранд. Барои мушоҳидаи амалӣ ин ҳама неъматҳои бузург, ҳар мӯъмин ва мӯъмина бояд аз илм ва ибодат баҳра гиранд.

Хайрихоҳии амалӣ мо барои тамоми инсонҳои сокини қурраи замин ин хоҳад буд, ки мо акнун барои ошкор сохтани ҳикматҳое ки дар Қуръон пӯшидаанд, талош кунем, то дар партави он ҳар донишманд ба ин яқин расад, ки ҳеҷ рӯҳи инсонро Худо зоеъ намекунад, ҳарчанд дӯзахи оризӣ ба сурати ҷаҳолат мавҷуд аст. Нақӯҳиш кардани он низ амри зарурист, зеро ҷаҳолат ва нодонӣ, хоҳ динӣ бошад ё дунявӣ, душмани ақл ва дониш аст. Пас бар аҳли илм воҷиб аст, ки алайҳи ҷаҳолат бичанганд, то дар миёни олами инсоният равшании илм ва ҳикмат мунташир шавад.

Ман дар соли 1993 милодӣ, ба лутфи Худо, тавонистам ба даъвати ихлосмандони дӯсти азиз ва муҳтарамам, Имоод Карим, барои муддати кӯтоҳ ба кишвари бузурги Фаронса сафар кунам. Ман аз 2 то 7 июл дар ин шаҳри зебо иқомат доштам. Нуқтаҳои ҷолиб ва

дилкаши ин сафар бисёр зиёданд, ки онҳоро «Кироман Котибин» (Сураи 82, оятҳои 10–11) яқинан сабт кардаанд. Аммо нуқтаи муҳим ин аст, ки дар ҷараёни мусоҳиба бо як радиёи фаронсавӣ, ман мавқеи худро чунин баён кардам:

"Ман дар як хонаводаи исмоилӣ ба дунё омадам. Бинобар ин, ин амри табиӣ аст, ки ман ба ҷамоати исмоилӣ хидмат кунам. Дини ман Ислом ва кишвари ман Покистон аст. Алҳамдулиллоҳ, хидмат ба дин ва кишвар бароям бисёр азиз аст. Ва дар ниҳоят ман як инсон ҳастам — пас ҷаро ба олами инсоният хидмат накунам? Чи гуна мумкин аст, ки миёни Ислом ва инсоният тазод бошад? Ҳар он коре, ки ба унвони хидмати динӣ анҷом мешавад, дар воқеъ ҳамон кор барои инсоният низ муфид аст."

Дар Қуръони пок (Сураи 2:213) ишораи ҳикмат ва мафҳуме мавҷуд аст, ки дар замонҳои қабл аз ташрифи анбиё (а), тамоми мардум як уммат (ҷамоат) буданд. Хоҳ ин воқеа дар олами шахсӣ рух дода бошад, хоҳ дар қурраи замин, ё дар сайёраи дигаре; хоҳ ба аҷсоми касиф иртибот дошта бошад, хоҳ ба ваҳдат ва саломатии аҷсоми латиф — дар ҳар сурат, ин суҳан шояд марбут ба давраи инсоният бошад.

Дар рукуи чоруми Сураи Бақара аз «хубут» — яъне фуруд омадани Ҳазрати Одам (а), Ҳазрати Ҳавво (а) ва бисёре дигар аз ҳамроҳонашон — аз биҳишт ёд шудааст. Дар ин робита, амри «иҳбиту» (ҳамаги фуруд оед) ду бор (2:36, 2:38) омадааст. Яъне дар ҳукми аввал, онҳо аз сайёраи биҳишт парвоз карда, дар замин фуруд омаданд, ва муддате дар ҷисми латиф буданд. Барои ниғаҳ доштани ҳазонаи асрори азим, то зуҳури Ҳазрати Қоим (а), онҳо «чиннот» номида мешуданд. Сипас дар марҳилаи дуввум, онҳо аз ҷисми латиф ба ҷисми касиф табдил ёфтанд — онҳо ҳамон «чиннот»-е буданд, ки пеш аз инсонҳо дар замин зиндагӣ мекарданд ва ба ҳайси як ҷамоат амал мекарданд.

Ман азамати Исломо бо камоли тавозӯӣ салом мекунам ва ба шарафати инсонӣ бениҳоят эҳтиром мегузорам. Тамоми азизонамо, намедонам ҷаро, пайваста ба ёд меоварам — шояд паси он, раҳмати мубораки Худованди Қуддус нухуфтааст, то ҳамаи мо, ки ба ин хизмати муқаддаси илмӣ вобастаем, битавонем корҳои худро бо шодмонӣ анҷом диҳем.

Азизони мо, ки дар Шарқ ва Ғарб зиндагӣ мекунанд, аз дидани таснифот, тарҷумаҳо, чоп ва нашре, ки дар ин ҷо сурат мегирад, шод ва масрур мешаванд. Як мисоли равшан дар Амрико рух дод — дар як ҷаласаи вижаи масъулон аз ин хизмати илмӣ бо эҳтиром ёд шуд. Мушовири аршад, Акбар Алӣ Бой пешниҳод кард, ки агар натавонем шуморо барои ин дастовардҳои бузурги илмӣ бо тилло ва нуқра вазн кунем, ҳадди ақал метавонем бо гулҳо шуморо вазн кунем. Ман гуфтам:

"Азизи ман! Ин дарвеш ҳаргиз наметавонад бори гарони ин иззат ва шуҳратро бардорад. Ва ин ҳама дастовардҳо танҳо марбут ба ин ночиз нестанд. Дар ин бисёре аз қувваҳои аъло шариканд. Агар хоҳед чунин коре анҷом диҳед, онро таҳти унвони 'Ҷашни Хидмати Илмӣ' иҷро кунед, ки дар он барои шодмонии тамоми масъулон ва аъзо, сабӣ ба ҳарч дода шавад." Онҳо ин пешниҳодро бо хушӣ пазируфтанд.

Як инсони дарвеше, ки соли 1917 милодӣ ба дунё омадааст, саёҳати ҷисмонӣ ба кишварҳои дур ва дароз барояш саҳт ва душвор аст. Аммо он саёҳати аҷибу ғариб — ки

оромдех, осон ва шояд мӯъчизона бошад — барои ҳар инсон дастрас аст. Мардум имрӯз аҳамияти онро намефаҳманд: он сафар, саёҳати хаёл, тасаввур, зеҳн ва фикр аст. Ин бандаи камтарин бо тахайюл ва тасаввури худ, ки дар ҳама инсонҳо ҳаст, пайваста ба ҳар шаҳр ва диёре меравад — чойҳое ки азизонаш зиндагӣ мекунанд, аз ҷумла манотиқи шимоли Покистон (маҳалли таваллуди ин ғариб), Исломобод, Карачӣ, Лондон, Фаронса, Чикаго, Иллиной, Хюстон, Даллас ва бисёре аз шаҳрҳои Канада. Ин фақат ёди азизонест, ки бо идораҳои мо иртибот доранд. Бо ин тахайюл ва тасаввури тезу нуронӣ, тамоми мулоқотҳо тоза ва латиф мешаванд. Алҳамдулиллоҳ.

**Ёддошт:** Дӯстдорони илм, ки берун аз идора ҳастанд, хуб медонанд, ки ташвиқҳое, ки дар ин ҷо сурат мегиранд, комилан дуруст ва бамавриданд, то равшании илм бештар аз пеш мунташир гардад.

**Насируддин Насир Ҳунзайӣ**

Карачӣ

Чоршанбе, 27 Рабиъу-л-аввал 1414 ҳ.

15 сентябри 1993 м.

# **Ва Кулла Шайин**

## **Аҳсайнаау**

### **Фи Имамим Мубин**

(Сураи Ясин 36: Оят 12)

## **Усули Афзалият**

Яъне далелҳо ва исботҳои имомат аз офоқ ва анфус

Агар як инсон бо шуур ба робта ва низоми ин олами касрат андакӣ диққат кунад, бидуни шак метавонад ин ҳақиқатро маълум кунад, ки қойноту махлуқоти он, муштамил бар анвоъ ё аҷзои гуногун ҳастанд. Сипас ҳар бахши бузурги махлуқот, шомил ба аҷзои кӯчақтар аст, ва дар он, ин усул пайдо аст, ки ба ҳамон гуна, ки дар бахшҳои бузурги махлуқот, яке афзал ва аъло аст, ба ҳамин гуна дар миёни бахшҳои хурд низ яке афзал ва аъло аст, ҳатто дар миёни махлуқоти бечон ва ҷондор низ ин усул корфармо ҳастанд. Мо дар ин ҷо он усул ро "усули афзалият" меномем, ва тибқи ҳамон усул, далелҳои собути имоми замон, аҳамияти афзалият ва дар ҳар замон зинда ва ҳозир будани он ҳастии муқаддас ва муборакро баён мекунем.

Ҳақ Таоло тавассути амалкарди маҷмӯии қойнот ва мавҷудот, инсонро офарид, аз ин рӯ дуруст аст бигӯем, ки қойнот ва мавҷудот мисли дарахти хеле бузург аст ва меваи он инсон мебошад. Чунон ки Ҳазрат Ҳақим Носири Хусров (Қудс Аллоҳ Сирраҳ) дар «Рӯшноиинома» мефармояд:

Дарахт аст ин ҷаҳону мева моем  
Ки хуррам бар дарахти ӯ бароем

Пас он чи ки дар қойнот ба сурати моддӣ паҳн шудааст, дар инсон ба сурати рӯҳонӣ якҷо аст, ҳамон тавре ки дар дарахт, он чи ки ба ҳадди фиъл (вақеан) зоҳир ва паҳн шудааст, ҳамон чиз дар мағзи мева (би-л-қувва) яъне дар ҳадди тавон ё (потенциал) пинҳон ва якҷо мебошад. Чунон ки аз дарахт, мева бармеояд ва аз мева, дарахт ба вучуд меояд.

Бо кашфи ҳақиқатҳои боло маълум шуд, ки қойнот ва инсон, ё бо иборати дигар, сурати таҳлиқӣ офоқ ва анфус, қонуни Худо ва китоби амалӣ ӯст, ки дар он ҳеҷ шак ва

шубҳае чой надорад; зеро оятҳои он барои аҳли басират ба шакли амалӣ равшан ва возеҳ аст, ва он китобе аст, ки ҳеҷ шубҳае дар он нест. Балки ниҳоят метавонад барои ҳама василаи яқин бошад. Чун Худованди Олам мефармояд:

سُنُّرِهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ  
(Сураи 41, ояти 53)

(Яъне Худованди Мутаъол дар вақти нузули Қуръон мефармояд:) Мо дар оянда нишонаҳои худро дар офоқ ва дар нафсҳои онҳо нишон хоҳем дод, то барои онҳо равшан гардад, ки Ӯ ҳақ аст.

Холо, ба ёрии Худованди Ҷалл ва Алия, дар идома чанд шаҳодати муҳими офоқ ва анфус, ки ба кадом ҳақиқат тааллуқ доранд, баён мекунем.

## 1. Шаҳодати

**осмонҳо:**

Чун нӯҳ осмонҳо ҳастанд, ки аз ҳар ду ҷиҳат — васеъӣ ва шараф — ба тартиб ва дараҷа қарор доранд, ва осмони нӯҳум аз ҳама васеътар ва бар ҳама муқаддамтар аст, ки онро **Арши илоҳӣ** меноманд. Пас, аз байни дараҷаҳои осмонҳо, афзалияти яке аз он, ки ба сатҳи Арши илоҳӣ мебошад, чун як ояти офоқ аст, ки маънояш чунин шаҳодат медиҳад — мисли рӯзе равшан — ки дар олами инсоният низ шахсе вучуд дорад, ки аз тамоми инсонҳо афзалтар ва ашраф аст, ва ӯ бо илм ва ҳикмати худ ҳамон тавр бар дигар инсонҳо ҳокимият дорад, ки осмони нӯҳум бар дигар осмонҳо ва ҳамаи мавҷудоти ҳастӣ муҳит аст. Ва он шахс дар олами инсоният ва олами дин, Арши Худои Таъоло мебошад, ва ин ояти офоқ маънои амалии ин ояти Қуръонро равшан мекунад. Он ҳидоят чунин аст:

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ  
(Сураи 36, ояти 12)

«Ва ҳар чизе (яъне сурати ҳастӣ ва тамоми илм ва ҳикмате, ки ба ҳамаи мавҷудот марбут аст) дар зоти Имоми зоҳир (Имоми нутиқ) маҳдуд ва печида шудааст.»

## 2. Шаҳодати Аҷроми Фалакӣ

Дар тартиби коинот, баъд аз осмонҳо, аҷроми фалакӣ, яъне ситорагон чой доранд. Чунон ки дар осмон ситораҳои бешуморе мавҷуданд, вале дар миёни онҳо як ситораи хеле равшан вучуд дорад, ки пайваста ба дигар ситорагон ва ба тамоми коинот бе дареғ нур ва гармӣ мебахшад. Ин ситора ҳамеша равшан ва тобон аст, ки на чизе аз он коста мешавад ва на чизе бар он афзуда мегардад. Чунин ситора офтоб аст, ки бо нури поёнинаёфтаи худ тамоми коинот ва мавҷудотро фаро гирифтааст. Пас, офтоб ояти нури офоқ аст, ва аз маънои он ин ҳақиқат равшан мегардад, ки дар олами дин низ як ҳастии муқаддас вучуд дорад, ки нури Худо ва

Расул аст ва ӯ дар илм ва ҳикмат ва ҳусни сират аз тамоми мардумони ҷаҳон афзал ва аъло аст — ҳамон гуна ки офтоб аз дигар ситорагон афзал ва аъло аст.

Ин ҳақиқат ва шаҳодати осмонӣ, монанди он оятҳои Қуръони пок аст, ки дар онҳо исбот мегардад, ки Инсонӣ комил, яъне Имоми Замон (а), нури Худованд аст.

### 3. Шаҳодати Аносири Арбаъа

Аносири арбаъа (чоргона) — хок, ҳаво, об ва оташ номида мешаванд. Ин чор унсур низ дар дараҷаҳои мухталиф қарор доранд. Чунон ки хок поинтарин ва касифтарин аст, об хокро ихота карда, ва аз он латифтар аст. Ҳаво бар об муҳит аст ва нисбат ба он латифтар мебошад. Оташ бар ҳаво муҳит аст ва боз ҳам латифтар аст, ва дар равшанӣ ва гармӣ ҳосияти офтобро дорад. Пас, оташ, ки дар шаклҳои гуногун — мисли барқ ва ғайра — зоҳир мегардад, аз миёни ҷаҳон унсур афзалтар аст. Ин ҳақиқат чун ояте аз коинот аст, ки аз маъноӣ он чунин ҳақиқат ошкор мешавад: ки дар олами дин низ чунин мартабаву мақоме ҳаст, ки ҳам зоҳир аст ва ҳам ботин — ҳамон тавре ки барқ ҳам намоён аст ва ҳам пинҳон. Ва он мартабаи олами дин — Имом ва Имоматии Ёст, ки дар он ҳам нури раҳмат ниҳон аст ва ҳам оташи қаҳр — ҳамон гуна ки дар мисоли оташ ва барқ дида мешавад. Ин ояти коинот тафсири он оятҳои Қуръон аст, ки дар онҳо омадааст: Мӯсо (а) оташеро дид, ва барқ бар ҳафтад тан аз мардони баргузидаи қавми Ё нозил шуд. Ба ҳамин тартиб, мисолҳои дигар низ вучуд доранд.

### 4. Шаҳодати Маволиди Салоса

Маволиди салоса — яъне ҷамодот, наботот ва ҳайвонот номида мешаванд. Аз миёни ин се гурӯҳ, гурӯҳи ҳайвонот афзалтар мебошанд ва сабаби он — вучуди рӯҳи ҳайвонӣ ва ҳису ҳаракат дар онҳо аст. Ва аз миёни ҳайвонот, ҳайвони нотик — яъне инсонӣ гӯё ва соҳибшуур — афзалтар аст. Далели он — нутқ ва шуур мебошад.

Номи дигари ҳайвони нотик — инсон аст, ки бар ҷамодот, наботот ва ҳайвоноти сомит ҳукм меронад, зеро ӯ ақлу шуур дорад, ки ин ақл аз асари Ақли Кулл аст. Аммо дар дигар маволид чунин ақлу шуур вучуд надорад. Пас, инсон яке аз оятҳои офоқ аст, ки аз маъноӣ он чунин ҳақиқат равшан мегардад, ки дар олами дин низ шахсияте ҳаст, ки ӯ бинобар соҳиби илм ва ҳикмат будан ва маҳзари Ақли Кулл ва Нафси Кулл буданаш, халифаи Худо мебошад. Ва ба ҳамин мартаба, ӯ подшоҳи махлуқот аст.

Ҳарчанд бештари мардум ин ҳақиқатро намедонанд, ки Имоми Замон (а) подшоҳи диниву рӯҳонии онҳост — ҳамон тавре ки инсон подшоҳи ҷамодот, наботот ва ҳайвоноти сомит аст. Гарчи ҳайвоноти сомит ва монанди онҳо дарк намеkunанд, ки шахсе бар онҳо ҳукмронӣ мекунад.

Дар афзал будани ва ашраф будан инсон, яъне банӣ Одам нисбат ба дигар махлуқот, ин ояти офоқӣ ва амалии афзалият ва ашрафияти инсон тафсири ҳамон

ояти Қуръони пок аст, ки дар он фазилати банӣ Одам зикр шудааст, чунон ки фармуда шудааст:

**«Ба-яқин Мо банӣ Одамро каромат бахшидем, ва ононро дар хушкӣ ва дар об бардоштем, ва неъматҳои бехтаринро ризки онҳо қарор додем, ва ононро бар бисёре аз махлуқоти Худ афзалият додем».**

Далели ин оят он аст, ки лафзи «банӣ Одам» ба баргузидагӣ, илм ва ҳикмат, ва хилофати ҳазрати Одам (а) ишора мекунад. Аз тарафи дигар, ин оят ба як ҳақиқати амиқ ишора дорад: шахсе ки дар сифатҳои илм ва ҳикмат ба ҳазрати Одам (а) наздиктар бошад, дар воқеъ, ўст, ки сазовори номи «ибни Одам» аст Пас, он шахс — Паёмбар ва Имомон (а) мебошанд.

## 5. Шаҳодати Мазоҳиби Олам

Бо дарназардошти таҳқиқ дар ин мавзӯ, ки мазоҳиби олам — бо таваҷҷуҳ ба вазъияти феълӣ — ба кадом ҳақиқат гувоҳӣ медиҳанд, бояд гуфт: дар ҷаҳон ҳеч мазҳабе вучуд надорад, ки бунёдгузоре надошта бошад, ва пайравони он мазҳаб ба ў эътиқод надошта бошанд, ё муҳаббаташро дар дил надошта бошанд. Ҳамчунин, дар эътиқодот ва русуми онон, ин маъно пинҳон нест, ки агар он бунёдгузор, ё шахсе монанди ў, ё ҳатто шахсе камтар аз ў, ҳанӯз зинда ва ҳозир мебуд ва роҳбарии он мазҳабро бар ўҳда медошт, шояд пайравони он мазҳаб баҳраи бештар мебуданд. Инчунин, дар ҷаҳон ҳеч мазҳабе вучуд надорад, ки аз зарурати асосии он ин далел ба даст наояд, ки барои ҳидояти дин ва дунё, ҳузури ҳозире мавҷуди як Ҳодии барҳақ ниҳоят зарурист. Чунон ки дар ҳар мазҳаб, то ба имрӯз низ, ин усули амалӣ ҳукмфармост, ки мардум дар масъалаҳои динии худ ба сӯи як пешвои номниҳоди дини (номиналии динӣ) муроҷиат мекунанд. Пас, ин вазъияти кунунии мазоҳиби олам, як далели равшани ин ҳақиқат аст, ки назарияи Имомат комилан саҳеҳ аст. Ва дар ин робита, онҳое ки Имоми онон дар ҷаҳон зинда ва ҳозир аст, барҳақанд. Ин эҳтиёҷи табиӣи адёни олам — ки дар дунё вучуди Фойиз-ул-вучуд ва Ҳодии барҳақ як амри зарурӣ мебошад — чунон ояте аз офоқ аст, ки ҳеч донишманде наметавонад ҳақиқати онро инкор намояд. Ва ин оят тафсири ҳамон ояти "Ҳод" аз Қуръони карим аст, чунон ки фармуда шудааст:

إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ  
(Сураи 13: Ояти 7)

**(Эй Расул!) Ту фақат бимдиҳанда ҳастӣ, ва барои ҳар қавм (яъне барои мардумони ҳар давр) Ҳодие ҳаст.**

## 6. Шаҳодати Танзимоти Сиёсӣ

Дар ҳар кишвари ҷаҳон, ҳамеша як ҳокими вақт вучуд доштааст — хоҳ султони худмухтор бошад, хоҳ раиси ҷумҳур, хоҳ сардори қабила, хоҳ соҳиби мақоми динӣ бошад ё дунявӣ — вале дар ҳар сурат, вучуди ҳокими вақт як амри зарурист. Зеро агар чунин набошад, иззат ва обрӯ, аҳлу аёл, молу ҷон ва амнияти

мардуму кишвар аз хатар эмин нахоҳад монд. Пас, вучуди низому танзимои сиёсӣ ва аҳаммияти он, чунон як ояте аз офоқ аст, ки тафсири он чунин аст: дини ҳақ он дине мебошад, ки шоҳаншоҳи он ба таври муъҷизона ҳамеша зинда ва ҳозир аст. Зеро, агар ҳифзи дунё бидуни ҳокими дунявӣ мумкин набошад — дар ҳоле ки муомилоти дунёӣ хеле осонанд — пас ҳифзи дин, бидуни ҳокими динӣ, ба маротиб номумкинтар аст, зеро муомилоти динӣ дашвортар мебошанд. Пас, ин ояти офоқӣ, тафсири он ояти Қуръон аст, ки дар он ба мавҷуд будани Халифаи Худо бар рӯи замин ишора шудааст, чунон ки фармуда шудааст:

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ  
(Сураи 38, ояти 26)

**Эй Довуд! Мо туро халифае дар рӯи замин қарор додем, пас миёни мардум бо ҳақ ҳукм кун.**

## 7. Шаҳодати Анбиё

Ривояти машҳуре вучуд дорад, ки саду бисту чор ҳазор пайғамбар аз ҷониби Худо барои ҳидояти мардум ба дунё омадаанд. Аммо тибқи ҳикмати Илоҳӣ ва зарурати замону макон, тамоми пайғамбарон дар фазилату мартаба баробар набуданд, балки Худованди Мутаъол баъзеро бар баъзеи дигар афзалият ва шараф додааст. Чунон ки фармудааст:

تِلْكَ الْأَرْسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ  
(Сураи 2, ояти 253)

**Ин пайғамбаронанд, ки Мо баъзеро бар баъзеи дигар афзалият додем.**

Ин фазилат ва манзилат ба Ҳабиби Худо, сарвари анбиё — ҳазрати Муҳаммади Мустафо (с) — ба шакли кулли ба камол расид. Барои собит кардани ин ҳақиқат, далелҳои зиёде мавҷуданд. Аз ҷумла, яке аз ин далелҳо каломи Худост, ки мефармояд:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ  
(Сураи 21, ояти 107)

**(Эй Расул!) Мо туро фақат ҳамчун раҳмате барои ҳамаи оламҳо фиристодем.**

Пас Бар асоси ин далел, аз миёни тамоми анбиё, танҳо ҳазрати Муҳаммад (с) "раҳмати кулл" мебошанд. Вожаи **раҳмат** ба маънои меҳрубонӣ аст, ва нахустин зуҳури меҳрубонии Худо ва Расул (с) — ҳидоят аст.

Ҳамин тавр метавон гуфт, ки ҳазрати Муҳаммад (с) маркази ҳидоят барои халқи аввалин ва охирин буданд. Маркази як кор дар миёна бошад, дуруст аст. Ба ҳамин далел, ҳазрати Муҳаммад (с) дар охири даври нубувват ва оғози даври имомат ташриф оварданд. Аз ҷониби ҳамин маркази ҳидоят, паёмбарон (а) халқи аввалинро ҳидоят фармуданд ва имомон (а) халқи охиринро. Пас маълум шуд, ки ҳазрати Муҳаммад (с) бе шубҳа сарвари расулон ва роҳнамоии роҳҳо ҳастанд.

Пас ин ҳақиқат ҳамчун рӯшноии рӯз равшан аст, ки барои ҳар замон ва ҳар қавм вучуди як сарпарастии диниву рӯхонӣ, ки аз ҷониби Худо муқаррар шуда бошад, зарурӣ ва ногузир аст. Зеро агар дар шарияти илоҳӣ муносиб ва мумкин мебуд, ки гурӯҳе аз инсонҳо, ё мардумони як замонро бидуни сарпарастии рӯхонӣ гузоранд ва байни онҳо баъзеро бар дигарон афзалият диҳанд, пас бояд дар сафи анбиё чунин имкон аввал рух мебуд. Зеро онҳо худ ҳидоятёфта ва пешвоёни мардум буданд.

Агар касе бигӯяд, ки китобҳои осмонӣ барои ҳидояти мардум кофӣ ҳастанд ва мо танҳо аз ин пешвои илоҳӣ ҳидоят меҷӯем, на чизе дигар, посух ин аст: Қуръони пок охирин китоби осмонӣ аст. Ва маҳз бо асоси ҳикмати болиғ, ин китоб чунин нобу беназир аст, ки на ҷин ва на инсон наметавонанд монанди онро биёранд. Аммо ҳамин Қуръон бо ҳамин сифатҳо дар китобҳои осмонии умматҳои гузашта низ ба таври маънавӣ вучуд дошт. Чунон ки Худо мефармояд:

وَإِنَّ لَفِي زُبْرِ الْأَوَّلِينَ

(Сураи 26, ояти 196)

**Ва он (Қуръон) дар навиштаҳои (китобҳои) пешиниён низ ҳаст.**

Он китобҳо бо забонҳои худӣ ҳамон умматҳо буданд. Аммо бо вучуди он, уламои он миллатҳо, ки бидуни нур ва роҳнамоии **Ҳодии барҳақ** кӯшиши дарк ва фаҳми ҳақиқи китобҳоро мекарданд, сабӣи онҳо на танҳо беҳуда буд, балки сабаби таъбири пайғамбарони илоҳӣ мегардид.

Вақте ки онҳо аз кӯшишҳои шахсии худ ба ҳақиқи китобҳои осмонӣ даст наёфтанд, гӯё ба таври мантиқӣ чунин гуфтанд: "Маънии китобҳои осмонӣ ҳамин аст ва беш аз ин чизе нест", ё ба таври натиҷавӣ чунин гуфтанд: "Китобҳои осмонӣ маъноҳои бисёре доранд, аммо касе нест, ки онҳоро баён кунад".

Пас онҳо дар яке аз ин ду ҳолат, паёмбаронро таъзиб карданд. Дар ҳолати аввал, чунин буд, ки ғайр аз илми сатҳӣ, боқимондаи улуми дигарро ба таври кулӣ инкор карданд. Аз ҳамин сабаб, дар назари онҳо китобҳои осмонӣ аз ганҷинаҳои ҳикмати муъҷизона ҳолӣ монданд. Ҳамзамон, анбиё низ дар назари онҳо мисли дигар инсонҳо аз муъҷизаҳои илмӣ ҳолӣ гардиданд. Пас, ба ҳамин тарз, онҳо паёмбарони худро таъзиб карданд.

Ҳолати дуюм ин аст, ки агар онҳо чунин гуфта бошанд, ки ҳоло касе барои баён кардани маъноҳои китобҳои осмонӣ вучуд надорад, пас ин ба он маъност, ки паёмбарон барои умматҳои ояндаи худ ҳеҷ низомии ҳидояти мустақилро муқаррар накардаанд. Яъне, онҳо бо парвариши илмии худ натавонистанд шахсиро омода созанд, ки пас аз онҳо тавонад умматро аз ҷиҳати илмӣ тарбия диҳад ва мардумро мувофиқи сазовории онҳо ба таври дуруст бо ҳақиқ ва маъорифи китобҳои осмонӣ ошно созад. Чунон ки дар бораи касоне, ки паёмбаронро таъзиб карданд, ҳидояти Худо чунин аст.

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مِغْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ  
(Сураи Сабо, ояти 45)

Ва касоне ки пеш аз ин (инкоркунандагони гузашта) буданд, онҳо низ паёмбаронро такзиб карда буданд. Сабаби ин такзиб он буд, ки китоберо, ки Мо ба онҳо тавассути паёмбарон дода будем, ҳатто ба даҳ як ҳиссаи он ҳам нарасиданд. Бо вучуди ин, онҳо паёмбарони Маро инкор карданд. Пас, ба ҳамин тарз, онҳо паёмбарони Маро такзиб карданд. Акнун шумо дидед, ки азоби Ман чӣ гуна буд.

## 8. Шаҳодати ададҳо:

Дар ин падидаи табиӣ миёни ақвоми ҷаҳон, асрори зиёди илоҳӣ нуҳуфтаанд. Чунонки шаклҳои асосии адад ва шумор, бидуни ҳеҷ ихтилоф, дар миёни ҳама даҳ адад аст, ки чунинанд:

• ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

Сифр, як, ду, се, чор, панҷ, шаш, ҳафт, ҳашт, нӯх

Пас, ҳамин шаклҳо худ адад ҳастанд, ва ададҳо миқдори чизҳоро ошкор месозанд, ҳамон тавре ки ҳарфҳо сифат ва қойфияти чизҳоро нишон медиҳанд. Фарқи бузург миёни адад ва ҳарф дар он аст, ки ҳар адад ба таври инфиродӣ миқдорро нишон медиҳад, дар ҳоле ки ин имконият дар ҳарфҳо хеле кам аст.

Мақсади ин суҳан он аст, ки **дар таҳқиқи ҳақонӣ, далелҳои ададӣ** хеле устувортар собит мегарданд. Далели ин он аст, ки дар таъйини ададҳо албатта **дасти қудрат** даҳлат дорад. Аз ҳамин ҷост, ки миёни ақвоми ҷаҳон дар усули шумор ва арзишҳои ададӣ ҳеҷ гуна ихтилоф вучуд надорад.

Чунонки **сифр** дар миёни ададҳо **мисоли олами рӯҳонӣ** аст, зеро олами рӯҳонӣ аз миқдор болотар аст, яъне шумориш бар он воқеъ намешавад. Чаро ки **рӯҳ**, чунин ҷавҳарест, ки қобили тақсим нест. Аммо ҳамин сифр, вақте ки дар канори як геометрияи дигар қарор гирад, ба он кӯмак мекунад, ки миқдорро ошкор созад. Пас, ин ҳақиқат равшан шуд, ки сифр мисоли олами рӯҳонӣ аст.

Пас аз сифр, адади **як** меояд, ки **мисоли осмони нӯҳум** аст. Зеро осмони нӯҳум як марҳилаи миёна аст миёни рӯҳоният ва ҷисмоният. Яъне болотар аз фалаки нӯҳум, сифати рӯҳонӣ мавҷуд аст, ва дар дохили фалаки нӯҳум, кимиёти ҷисмонӣ. Ҳамон тавре ки пеш аз як сифр аст (мисоли олами рӯҳонӣ), ва баъд аз як — ҳашт адад қарор доранд, ки мисоли **ҳашт осмон** ҳастанд, ки **дар дохили осмони нӯҳум** қарор доранд. Ва маҷмӯаи онҳо **олами ҷисмонӣ** хонда мешавад.

Аз ин баён низ ҳамин ҳақиқат зоҳир мегардад, ки **дар миёни ҳар чизе, як навъи афзалияти табиӣ вучуд дорад**. Чунонки дар навъи инсон низ **як шахсияте** мавҷуд аст, ки дар камоли авсофи инсонӣ **ягонаи рӯзгор** мебошад. Ки ба таври табиӣ ва муъҷизона **сарчашмаи ақл ва рӯҳ** барои соири инсонҳост. Ҳамон гуна ки

адади **воҳид**, боис ва сабаби ҳастии соири ададҳост, зеро ҳар адади дигар, вобастаи ҳамин адади воҳид аст. Пас он шахс, ки **ягонаи рӯзгор** аст ва афзалияти ӯ аз мисоли ададҳо зоҳир шуд, **инсонул-комил**, яъне **Имоми замон (а)** мебошад.

Ин **шаҳодати офоқ** (шаҳодати олами берун) ин ояти Қуръонро тасдиқ мекунад:

قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُ بُوْحِدَةً

(Сураи 34, ояти 46)

(Эй Расул!) бигӯ: ман шуморо ба як (ҳақиқат) насихат мекунам.

## 9. Шаҳодати Ҳарфҳо

Ҳарфҳои таҳҷӣ дар забони арабӣ бисту ҳаштто (ʿʌ) мебошанд, ки аввалин ҳарфи он **алиф** аст. Шакли алиф ба гунае аст, ки гӯё як марди ҳаким бо ангушти худ ба самти осмон ишора мекунад, ва ин ишораи он ҳаким дорои маъниҳои зер мебошад:

1. Агарчи Худованд дар ҳар ҷо ҳозир аст, аммо аз ҷиҳати ҷалол ва баландӣ, ин ишора ба сӯи Зоти Вочибулвучуд (Худои мутаъол) раво аст.
2. Дар ин ишора маънои **вахдоният** (яктой) низ вучуд дорад.
3. Ростӣ ва садоқат низ аз ин ишора фаҳмида мешавад.
4. Ин ишора метавонад диққатро ба сӯи олами боло ҷалб кунад.
5. Ва ин ишора маънои аввалият ва оғоз буданро низ дорад. Пас ишораи шакли ҳарфе, ки ба ҷунин ҳақиқати олии маънавӣ ишора кунад, он ҳарф бар дигар ҳарфҳо муқаддам аст — ва ҷунин ҳарф танҳо **алиф** мебошад.

Бар асоси ҳамин усул, дар ҳар навъи ашё як чиз афзал ва олӣ мебошад. Дар миёни ҳарфҳо низ ҳамин ҳақиқат мавҷуд аст, ва ҳамин ҳақиқат шаҳодат медиҳад, ки дар миёни инсонҳо низ як фард ҳаст, ки **афзал ва олӣ** аст. Ҳамаи ишораҳои алиф дар шахси мазкур ба таври зерин дуруст ва рост меоянд:

1. Ӯ муридони ба сӯи Зоти Вочибулвучуд мерасонад.
2. Ӯ мӯъминони аз ҳақиқати тавҳид огоҳ месозад.
3. Ӯ роҳнамо ва ҳидоятгари ростӣ ва садоқат аст.
4. Ӯ тавачҷуҳи тобеонро ба охират ҷалб мекунад.
5. Ӯ зоҳири **Ақли Аввал** (ақли кулл) аст. Аз ин ҷиҳат ӯ бар дигар мардум аввалият ва афзалият дорад.

Пас ин ояти офоқ (шоҳидии олам ва табиат) монанди он ояти Қуръон аст, ки мефармояд:

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ

(Сураи 56: оятҳои 10–11)

**Тарҷума:** Ва касоне, ки (дар қорҳои нек) пешдастӣ мекунанд, ҳамоно пешдастони ҳақиқӣ ҳастанд, ва онҳо наздикшудагони назди Худованд мебошанд.

Пас **алиф** намунаи **собиқун** (пешдастон) аст, зеро ин ҳарф ҳам аз лиҳози тартиб ва ҳам аз лиҳози маъно бар дигар ҳарфҳо муқаддам аст.

Албатта! Ман ин матни пурмухтаво ва ирфониро бо забони тоҷикӣ адабӣ тарҷума ва таҳрир кардам, дар ҳоле ки калимаҳои муштарак ва исломиро нигоҳ доштам, то шевоии маънавии он ҳифз гардад:

## 10. Шаҳодати китобҳои осмонӣ

Чунонки ҳазрати Муҳаммад Мустафо (с) сарвари ҳамаи паёмбарон аст, ҳамон тавр, **китоби осмонӣ** ки бар **ӯ** нозил шудааст — **Қуръони Карим** — аз ҳамаи китобҳои осмонӣ **афзал, акмал ва ҷомеъ** мебошад, ва дар ин маврид миёни мусалмонон ҳеҷ ихтилофе нест. Аз ганҷинаи китобҳои осмонӣ низ ин ҳақиқат собит мегардад, ки дар миёни ҳар навъи мавҷудот, **афзалияти як чиз** як амри табиӣ аст. Пас, равшан аст, ки дар навъи инсон низ **афзалияти як шахс** тибқи ҳамин усул ҳукмфармост — яъне, аз миёни ҳамаи инсонҳо як шахс **афзал ва аъло** аст, ва **ӯ Имоми Замон ва Ҳодӣ барҳақ (а)** мебошад, ки мисли Қуръон манбаи ҳидоят ва сарчашмаи илм ва ҳикмат аст. Балки **ӯ рӯҳи зиндаи Қуръон ва нури он** аст, ва ин яке аз бузургтарин **муъҷизаҳои паёмбар (с)** мебошад, ки ҳамзамон бо китоб, **нури зиндаи ӯ** низ дар дунё ҳамеша ҳозир аст. Ин **оят аз олами офоқ**, дар асл **ояте аз Қуръони Карим**-ро тасдиқ мекунад, ки ҳам гувоҳӣ бар ҳаққонияти рисолат ва нубуввати ҳазрати Муҳаммад (с) аст ва ҳам ишора ба он мекунад, ки дар ҳар замон, мавҷудияти шахсе ки назди **ӯ илми китоб** аст, як амри табиӣ мебошад:

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ  
(Сураи Раъд, ояти 43)

(Эй Расул!) бигӯ: Барои гувоҳии рисолати ман, Худо ва он шахсе ки назди **ӯ** илм ва маърифати китоб аст, кофӣ аст.

Аз ояти мазкур равшан мегардад, ки тибқи қонуни исломӣ дар ҳар муомилаи муҳим ду гувоҳи боэътимод ва одил лозим аст, ки воқеаро бо ҷашми худ дида бошанд, чунон ки аввалин гувоҳ бар воқеаи бузурги рисолати ҳазрати Муҳаммад (с) худи Худованди Мутаол аст, ва гувоҳи дуюм — нури Худо ва Расул (с) мебошад, ки дар тамоми воқеаҳои азим рӯҳонӣ он ҳазрат — аз ғори Ҳиро то Маъроҷ ва то охири вақт — ҳозир буд. Ин нур муқаддас дар шахсияти Мавлоно Муртазо Алӣ (а) ҷалва афруз буд, ва имрӯз дар либоси Имоми Замон (а) дар дунё зинда ва ҳозир мебошад. Ҳикмате ки аз ин оят пайдост, ин аст: агар то ҳол дар замон мункирони рисолат ҳузур доранд, пас чаро ду гувоҳи рисолат набояд мавҷуд бошанд? Дар натиҷа, маълум мешавад, ки Имоми Замон (а) — нури Мавлоно Алӣ (а) аст, ва ин нур — рӯҳи зиндаи Қуръони Карим аст, ки дар он тамоми улуми асрорӣ, аз

ҷумла тасаввуроти нуронӣ, тахайюлотӣ мучаррад, тамсилоти рӯҳонӣ, овозҳои ғайбӣ ва ишораҳои калимотӣ тамма нуҳуфтаанд.

Хулосаи тафсилоти пешин ин аст, ки тамоми мавҷудоти олам ба навъҳо ва шохаҳои гуногун тақсим мешаванд, ва дар ҳар маҷмӯа, танҳо як навъ ё қисмат ба сифати олий ва афзал собит мегардад. Чунонки аз миёни ҳамаи навъҳо, танҳо навъи зинда — яъне ҷондорон — афзал аст, ва инсон низ дар ҳамин гурӯҳ шомил мебошад. Баъдан, ҳар як навъ ба шохаҳои хурд ва зертақсими махсус иборат мегардад, ки аз миёни онҳо низ як навъи муайян ҳамчун беҳтарин ва бартар муайян мегардад. Масалан, ҷондорон аз бузургтарин навъи махлуқот ба шумор мераванд ва худ аз чандин зернавъҳо иборатанд, ки дар миёни онҳо навъи инсон — аз ҳама бартар ва афзал дониста шудааст. Бинобар ин, намунаи ин тақсимбандӣ ба тартиби зерин мебошад:

1. Аз миёни китобҳои осмонӣ, Қуръони Муқаддас афзалтар аст, ва аз миёни ҳамаи сураҳои Қуръон, сураи «Фотиҳа» афзал аст, чунки он дар мақоми Уммул-Китоб қарор дорад.
2. Аз миёни ҳамаи иморатҳо, масочид ва ибодатгоҳҳо афзал мебошанд ва аз миёни онҳо, хонаи Каъба афзал аст, зеро ки Худо онро ба таври хос хонаи худ қарор додааст.
3. Аз миёни ҳамаи моҳҳо, моҳи Рамазон афзалтар аст ва аз миёни сӣ рӯзаш, шаби Қадр афзал аст.
4. Аз миёни сангҳо, ҷавохирот афзал мебошанд ва аз миёни ҷавохирот, ёқут афзал аст.
5. Аз миёни чорпоён, чорпоёни ҳалол афзалан ва аз миёни онҳо, шутур афзал аст.
6. Аз миёни донаҳо, ғалладонаҳо афзалан ва аз миёни онҳо, гандум афзал аст.
7. Аз миёни дарахтон, дарахтони мевадиханда афзалан ва аз миёни онҳо, дарахти хурмо афзал аст.
8. Аз миёни гулҳо, гулҳои хушбӯй афзалан ва аз миёни онҳо, гули гулисурх афзал аст.
9. Аз миёни маъданҳо, филизҳо афзалан ва аз миёни онҳо, тилло афзал аст.
10. Барои пӯшондани ҷисми ҳайвонот, либоси инсон нисбат ба пашм, мӯй ва пар афзалтар аст ва аз миёни онҳо, либоси абрешим афзал аст.
11. Аз миёни маводи бӯйдор, атрҳо афзалан ва аз миёни онҳо, мушк афзал аст.
12. Аз миёни узвҳои дарунӣ, узвҳои асосӣ афзалан: дил, мағз, чигар, хулда, шушҳо, тала ва гурда. Ва аз миёни онҳо, дил афзал аст.
13. Аз миёни узвҳои зоҳирии инсон, узвҳои маркази ҳисси панҷгонаанд, афзалан ва аз миёни онҳо, чашмҳо афзал мебошанд.
14. Аз миёни узвҳои ангуштдор, ҳар ду даст афзалан ва аз миёни онҳо, дасти рост афзалтар аст.

- 1 5.    Аз миёни ангуштони дастон, ангуштони дасти рост афзаланд ва аз миёни онҳо, ангушти калон (шаст) афзал аст.
- 1 6.    Аз миёни неруҳои ботинии инсон, неруҳои ақлӣ афзаланд ва аз миёни онҳо, нерӯи зикр афзал аст, зеро ки муъҷизоти руҳонӣ дар он нухӯфта аст ва дигар неруҳо аз он парвариш меёбанд.

Пас маълум гашт, ки тамоми олам ва мавҷудот бар асоси афзалият устувор аст. Чунон ки Худованд ба асоси ин афзалиятҳо, аввал ҳазрати Одам (а)—ро барои нубувват ва имомат баргузид. Ин силсила аз насли Одам то ҳазрати Нӯҳ (а), ва аз он то ҳазрати Иброҳим (а), ва аз он то ҳазрати Муҳаммади Мустафо (с) идома ёфт. Бо ҳазрати Муҳаммад (с), силсилаи нубувват поён ёфт, аммо силсилаи имомат дар хонадони поки Муҳаммад (с) то қиёмат идома дорад. Чунонки Худо фармуда аст:

فَضْلِهِ فَقَدْ ءَاتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا (Сураи 4, ояти 54)

Тарҷума: Бешак, мо ба хонадони Иброҳим (а) китоб ва ҳикмат ато кардем ва ба онҳо салтанати бузург додем.

Аз ин роҳ, афзалияти хонадони Иброҳим (а) — яъне хонадони Муҳаммад (с) — равшан аст, ки таъвили китоб ва ҳикмати осмонӣ то қиёмат тавассути онҳо имконпазир аст. Аз ҳамин сабаб, онҳо соҳиби салтанати бузурги руҳонӣ ҳастанд. Имоми зинда ва ҳозир аз насли Иброҳим ва Муҳаммад аст, ки дар ҳар давр як нафар аст, ва дар даври нубувват имом ба зоҳир ҳамчун вазир дар ин салтанат мебошад, чунонки ҳазрати Муҳаммади Мустафо (с) дар замони худ шоҳи дин буд ва Мавлоно Муртазо Али (а) вазири ӯ буд.

Ин аст ҳаққи афзалият барои мӯъминон.

**Бифазлиҳи ва минҳи ва ассалом.**

# Манқабати Нури Имомат (ба сурати Саволу Ҷавоб)

Кӣ шуд пешво баъди Расул (с), амин?  
Он кас, ки Худо кард ато, номаш — Имоми мубин.  
Минбари рӯзи Ғадир барои кӣ шуд барпо?  
Аз барои сири Худо то гардад ӯ чонишин.  
Парчами дини Набӣ чи каси бардошт баланд?  
Ҳайдар Карор — мисли шери арин.  
Пас аз Худо ва Расул (с), итоати кӣ воҷиб аст?  
Он ки буад Нури Ҳақ — соҳиби дуня ва дин.  
Нури Имоми мубин аз чӣ рузи тулӯъ кардааст?  
Ин нур аз азал аст — пеш аз мо ва тин.  
Кист он савори Дулдул, он номдор?  
Сарвари мардон — Алӣ, қозии рӯзи пасин.  
Хазини илмӣ иллоҳ кист дар ин даҳр?  
Раҳбари роҳи худо — Ҳодӣ дини матин.  
Боби улуми Набӣ (с) кист, бигӯ, ҳушманд?  
Нури Алӣ аст — ҳамеша Боби Расули амин (с).  
Силсилаи нур аз кадом замон падида омад?  
Ҳангоме ки Бӯлбашар шуд намояндаи рӯи замин.  
Сучдаи Одам чаро фарз шуд бар Малак?  
Чун дар Одами хокӣ Нури Алӣ (с) ҷойгузин буд.  
Нафси Расули Худо кист? бигӯ, он арҷманд?  
Волии мулки Вило — пешрави мутақин.  
Оре, ҳамон аст! Аммо таҷаллояш қучост?  
Бо чаҳми Басират бингар — ки дар дил аст Макин.  
Арши Илоҳӣ бар кӣ устувор гаштааст?  
Силсилаи Нур — ҳомил Арши барин.  
Худо ба кӣ додааст хотам Ҳикмату Нигин?  
Мамлақати мулки дин Онро ки аст зери Нигини.  
Доираи «Кулли шайъ» дар ихтиёри кист?  
Дар Зоти Имомат аст олами Нури яқин.  
Чароғе ҳаст, ки хомӯш намешавад дар замон?  
Нури Имомат буд он нури дилҳои Муъминин.  
Кист, ки гуфт: «Эй Насир, Шоҳ басте дур аст»?  
Бале, аз ҷисм дур аст — аммо дар дил, Қарин аст.

# Ташаккур аз ҳамкории шумо

Фармони Ҳақ Таоло аст:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى (Сураи 5, ояти 2)

Тарҷума: "Ва якдигарро дар корҳои некиву парҳезгорӣ ёрӣ кунед."

Аз ин иршоди илоҳӣ, ин ҳақиқат равшан мегардад, ки ҳамкорӣ ва ёрии мӯъминон дар ҳама корҳои неқ ва парҳезгорӣ аз фароизи зарурии дин аст. Аммо шояд ин савол пеш ояд, ки бузургтарин неқӣ ва бузургтарин парҳезгорӣ чист, ки дар амалисозии он мӯъминон метавонанд ба бузургтарин мукофот даст ёбанд?

Ҷавоби содда ва осонаш ин аст: бузургтарин неқӣ он аст, ки тамоми некиҳоро фаро гирад, ва бузургтарин парҳезгорӣ он аст, ки бар дигар парҳезгорӣ муҳит бошад. Ва чунин неқӣ ва парҳезгорӣ танҳо **ИЛМ** аст.

Чунонки иршоди Худованд аст:

وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ (Сураи 6, ояти 80)

Тарҷума: "Парвардигори ман илми худро бар ҳама чиз фарогир сохта аст. Пас, оё андеша намекунед?"

Пас маълум мешавад, ки хизмати илмӣ — аз ҷумлаи хизмати динӣ — бузургтарин неқӣ ва парҳезгорист. Ва ҳамкорӣ миёни мӯъминон дар ин самт, дорои бузургтарин савоб аст. Зеро тавассути илм, метавон миёни неқӣ ва бадӣ фарқ гузошт ва барои худ ва дигарон неқӣ кард ва аз бадӣ парҳез намуд. Танҳо илм аст, ки он давлати номаҳдуд ва фарогир аст, ки тавассути он, ҳар фарди қавм ва мазҳаб дар вақти ҳозира ва оянда метавонад аз он баҳра бардорад. Хулоса, илм раҳмати Худо аст, ки дар он рӯшанрӯйӣ, сарбаландӣ ва шодмонии дин ва дунё нухуфтааст.

Ҳазорон бор шукри Худованд, ки бештари афроди илмомӯз ва тараққиҳоҳ аз қавми мо дар робита ба эҳё ва густариши илми динӣ аз ҳеч гуна ҳамкорӣ дарег намеварзанд, ва теъдоди зиёде аз ин афрод дар тамоми минтақаҳои дараи Ҳунза ва ҳавзаи идории Гилгит ҳузур доранд. Аз ҷумла, аҳбоби динӣ дар минтақаҳои Уши Хундас ва Данйор қобили зикранд. Ҳамчунин, азизони Нумул ва Раҳимобод низ ҳастанд. Дар миёни Исмоилиёни Пунйол, Ашконмен, Гупис ва Ясин низ афроди зиёде ҳастанд, ки арзиши густариши илмро қадр мекунанд — мисли воизони ҷавон ва азизоне, ки ҳоло дар маркази илмии шаҳри Карочӣ таҳсил доранд. Ҳамчунин, дӯсти факири ман аз Ясин — Халифа Муҳаммадобод соҳиб.

Дар Гилгит, марҳум ал-воиз чаноби Шоҳзода Султонхон буданд, ки борҳо бо каломи ширину пуртаъсири худ ин хидматгузorro ташвиқ менамуданд. Ғайр аз эшон, дӯстони азизи он ҷо хеле зиёданд, то он ки масарратҳои дӯстии диниву рӯҳонии онҳо ба дилу дидаам нерӯ мебахшанд.

Ғайр аз Уши Хундас ва Данйор, дар Нумул ва Раҳимобод низ мӯъминони ҳақиқӣ ва шогирдони азизи ман ҳастанд, ки умед ба комёбии онҳо дар ман як навъ бедории хос ба вучуд овардааст.

Ҳамин тавр, ҳамин ёдномаро метавон комилан марбут ба Исмоилиёни ҳақиқии Хизрабод, Ҳусейнобод, Майон, Хонобод ва Насиробод низ донист. Ҳар гоҳе ки ман муддате дар миёни он мӯъминон будаам, дар дилу дидаи ман як рӯшании тоза аз имон ва ихлос падида омада, ва дар ботини ман низ ҷазбаи навин барои хизмати илмӣ падида меояд.

Мӯъминони ҳақиқии Муртазообод — боло ва поён — ва шогирдони махсуси ман, маро хеле зер таъсири камоли ихлос ва муҳаббати онҳо қарор додаанд. Ҳолу аҳволи онҳо ва дигар азизоне, ки дар нуқтаҳои гуногун сокинанд, чунон аст, ки гӯё нерӯҳои рӯҳонӣ ва моддиашон аз калбади (ҷисм) ман дар хизмати илмӣ истифода мешаванд.

Мӯъминони Ҳасанобод — ниҳоят муҳлис ва соҳибақида мебошанд. Дар миёни Исмоилиёни ин и хушбахт, баъзе афроди бисёр лаёқатманд ва фозил падида омадаанд, ки тавассути онҳо дар шаклҳои гуногун кӯмак ба мо мерасад.

Бо ёди Алиобод, дилу дидаи ман шод мегардад. Сабаби асосии он бешак ин аст, ки Алиобод ба баракати номи мубораки Алӣ — чунин қишлоқи гаштааст, ки дар иттиҳоди динии худ беназир аст. Афроди аҳли илмаш, ки ҳамеша барои афзоиши маърифаташон талош мекунанд; фаъолони иҷтимоии он, ки ҳеҷ гоҳ аз хизмати қавм ва мазҳаб хаста намешаванд; муаллимонаш, ки бо ҷонфидой ба таълими фарзандони қавм машғуланд; ва коргарону афроди Исмоилӣ дар он ҷо, ки дар сохтмони манзили қавмӣ мусоидат мекунанд — ҳамаи онҳо беназиранд. Бешак, Алиобод на танҳо қуввати бозӯи ман аст, балки аз замони қадим дар пуштибонӣ ва ҳимояти ҳар як Исмоилии сайид, ҳар як олими дин, фақир ва хидматгори дин фаъол мебошад.

Ҷамоати Исмоилияи “Дурхан” низ дар масири пешрафт қадам мегузорад. Бузургтарин саодати онҳо ин аст, ки теъдод аз ҷавонони он диёр таҳсилоти олӣ гирифтаанд, ки дар оянда на танҳо боиси тараққии қишлоқи худ мешаванд, балки ба тамоми қавм ва мазҳаб низ хизматҳои арзишманд мерасонанд ва кишвару миллатро рӯшан месозанд.

Ман чандин бор ба таври расмӣ бо Исмоилиёни Дурхан гуфтугӯҳои мазҳабӣ доштам. Онҳо бисёр хушёр, нукташинос ва ғаҳим ҳастанд ва дар эҳтиром ва тақрими уламо ҳеҷ гоҳ кутоҳӣ намекунанд.

Аз унсурҳои “Ҳайдаробод” ин ҷисми нотаҳои ман сохта шудааст. Бинобар ин ман аз эҳсонӣ ин қишлоқ мамнун ҳастам. Дар ин ҳеҷ шубҳае нест, ки Ҷамоати Исмоилияи Ҳайдаробод низ дар умури мазҳабӣ ва қавмӣ ба қадри кофӣ тараққӣ кардааст. Зеро афроди Исмоилияи он ҷо ҳама ва ҳама бисёр муҳлис ва диндор мебошанд. Кормандони маҳаллӣ ва ризокорон дар он ҷо нисбат ба пешниҳоди корҳои муфид намунаи барҷастае нишон дода, аз худ ҷонфидой намоиш додаанд.

Хусусияти бузурги Исмоилиёни “Ганиш” ва “Грилт” ин аст, ки онҳо ба мазҳаби худ бисёр устувор ҳастанд. Онҳо, ба туфайли қобилияти Худодод, усули савол ва ҷавоб роҷеъ ба масоили динӣ хуб медонанд. Ман чандин бор шарфи лаззат бурдан аз ҷазбаи имони Ҷамоати Исмоилияи Грилтро ҳосил кардам.

“Балтит” — маркази диниву дунявии раёсати Ҳунза мебошад. Ҷое, ки афроди соҳиби мансаб ва масъулини бузург зиндагӣ мекунанд. Ғайр аз ин, ободии Балтит бисёр қобили қабул ва густаришпазир аст. Бинобар ин сабабҳо, пешрафт дар он ҷо як амри табиӣ аст. Дар Балтит ба таври умум ҳашт Ҷамоатхона вучуд дорад. Ман саодати рафтан ба аксари ин Ҷамоатхонаҳоро насиб шудам ва аз нури имони бисёри аз мӯъминони ҳақиқӣ дар он ҷо — дар қалби ман ихлос ва яқин инъикос ва идрок шудааст. Дар Балтит бисёр аз азизон ва аҳбоби ман муқим ҳастанд, ки ҳамеша дар хизмати илмӣ ман мусоидат мекунанд.

Исмоилиёни “Алтит” дар ақидаҳои мазҳабӣ — бисёр устувор ҳастанд. Ба фазлу қарами Худо — ҳоло дар миёни онҳо чандин нафар аз уламо низ падид омадаанд. Баъзе ҷавонон дар таълими дунявӣ низ пешравиӣ зиёд кардаанд. Ман чандин бор бо афроди аҳли илм дар Алтит музокираҳои илмӣ доштам — ки аз дидани зеҳнат ва хушёриашон бениҳоят хушнуд шудам. Онҳо бо бисёр санҷидагӣ ва ахлоқ суҳбат мекунанд. Дар Алтит, бисёр аз аҳбоби рӯҳонии ман ҳастанд, ки аз муҳаббати онҳо таскини рӯҳонӣ меёбам.

Ҷамоати Аҳмадобод низ қобили таҳриф мебошад. Хушбахтона, ман як бор шарафи ҳузур дар шаби бедорӣ ва ибодат бо тамоми мӯминони он ҷо доштам. Овози латиф чанд қасидаҳои хушсадо — шодӣ ва масаррати зиёде ба ман бахшид. Аз диндорӣ ҷамоат ба шиддат зерӣ таъсир қарор гирифтам.

“Гулмит” — маркази минтақаи “Гӯҷал” аст. Исмоилиёни ҳақиқӣ он ҷо дар адои одоби динӣ худ беназир ҳастанд. Дилҳои Исмоилиёни минтақаи Гӯҷал — мамлу аз ихлос ва муҳаббати динӣ аст. Ҷамоатҳои Гулмит, Ҳусейнӣ, Фасо Хайбар, Морхун ва Сусти боло ва поён — ба таври яқсон, бисёр диндор ва ниҳоят ҳалимтабъ мебошанд. Ин бор, аз Ҷамоатҳои Морхун, Сусти боло ва поён ва Худообод — як ҳубии бештар дида шуд, ки он ҳубӣ — марбут ба маҳв шудани онҳо дар ибодат ва зикри илоҳӣ буд.

Воқеаҳои рӯхонӣ — дар натиҷаи қазбаи динӣ ва зикру ибодати мӯминони мухлис ва ҳақиқии Мисгар — бисёр ҳайратовар ва аз ниҳоят тааҷҷуббарангез ҳастанд. Ин саодати ман буд, ки дар воқеоти мухталиф — ман моҳҳо ва ҳафтаҳо дар миёни Исмоилиёни Мисгар будам, ки муҳлати умумии он — ҳадди ақал се ҳазор соат аст. Ин як ҳақиқат аст, ки ман ҳар бор — онҳоро дар салоҳ ва фалоҳи динӣ — дар ҳолати тараққиёти рӯзафзун дидаам — махсусан дар ҳамин сол.

Ин бор аз тарафи афроди таҳсилкардаи Ҷамоати Мисгар — як мактуби сипос ба ман тақдим гардид, ки боиси ташвиқи фаровони ман шуд. Аз дидани илмӣ ва қобилияти мазмун — метавон гумон кард, ки дар Мисгар — ситораи илм ва адаб дар ҳолати тулӯъ аст. Ин китобчаҳое, ки ба ҳазор чилд мерасанд, натиҷаи ҳамкории арзишманди тамоми Исмоилиёни ҳақиқии Мисгар аст. Ман аз ин хидмати густардаи динии онҳо изҳори сипос мекунам — ва бо тамоми вучуд иқрор мекунам — ки гурӯҳи босаводи ҷамоат ва Исмоилиёни ҳақиқии Мисгар — ҳамеша бо Хонаи ҳикмат ва Идораи Ориф — ҳамкорӣ намудаанд.

Дар ин шубҳае нест, ки дар Муртазообод, Уши Куандас ва дигар минтақаҳо низ — аз муддати зиёд — барои таҷрибаҳои рӯхонии навъ ҷадиди — маҷлисҳои махсуси зикри ҷалӣ баргузор мешаванд. Ғайр аз ин, дар маҷлисҳои умумии рӯхонӣ низ баъзе аз мӯминони хушиқбол ба ҳолате дида шудаанд, ки масту мадҳӯш ё ларзон дар зикри Иллоҳӣ, саршор аз ниёз ва аҷзанд. Аммо мӯминони ҳақиқии Мисгар бо ҳолате табиӣ ва мӯъҷизосо, сӯзишу гудоз ва маҳвиятеро ба намоиш гузоштанд, ки барои ман воқеае фаромӯшнашаванда гаштааст — ва агар ба тасаввури маҳол бихоҳам онро фаромӯш кунам, фаромӯш карданаш имконнопазир аст.

Исмоилиёни Читрал аз нигоҳи милливу қавмӣ ба дараҷаи кофӣ тараққӣ кардаанд. Онҳо шумораи зиёде аз идораҳои таълимӣ ва ташкилоти танзимӣ таъсис додаанд, ва дар он ҷо шоҳаҳои марказҳои тиббӣ низ ифтитоҳ ёфтаанд. Онҳо ба дараҷаи аъло эътиқодманд ва мухлис ҳастанд. Дар вучуди кормандони маҳаллӣ, нишонаҳои ҷасорат ва шучоат мушоҳида мешавад. Дар миёни Исмоилиёни Читрал, аҳбоби ман низ ба шакле ҳузур доранд, ки тавассути онҳо ҳар гуна мусоидат ва тақвияти ҳиммат ба ман мерасад.

Дар миёни Исмоилиёни Равалпиндӣ ва Саргӯдҳа, гурӯҳе аз аҳбоби ҳоси ман ҳастанд, ки дар хизмати илмӣ ҳамеша ба ман ёрӣ мерасонанд — ва аз дӯстӣ бо онҳо, ба ман фаҳру шодмонӣ даст медиҳад.

Дар миёни Исмоилиёни Карачӣ низ, бисёре аз азизон ва дӯстони ман ҳастанд, ки аз онҳо ҳимоятҳои гуногун дарёфт мекунам. Афроди таҳсилёфта ва пешрафта барои ман бисёр азизанд — ва дӯстиву муҳаббати онҳо ҳамеша барои ман хурсандӣ ба бор меорад, ва аксаран ин хурсандӣ дар қорҳои ман мусоидат ва мадад мебахшад.

Вассаллам

Фақат мухлиси шумо,  
Насири Хунзайй  
Муроха 7 Зулқаъда 1387 ҳ. — 7 феввали 1968 м.

# بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

## Сипоснома

Мухтарам ва оликадр чаноби Насируддини Насир Хунзайи,  
Ё Алӣ Мадад!

Чаноби оли, Шумо бо вучуди машғулиятҳои гуногун, вақти гаронбаҳои худро ихтисос додед ва ба хотири хидмат ба мазҳаби муқаддаси Мавлоно Ҳозир Имом (а) ва барои ҳидояти диниву дунявии қавм, ба ин ҷо ташриф овардед. Дар ин муддати кӯтоҳ, роҳи наҷотро нишон дода, аз сӯҳбати пуртаъсири худ моро бенасиб накардед. Аз баҳри ин, ниҳоят сипосгузорем.

Чаноб! Ин хидматҳои динии шумо, на танҳо имрӯз, балки аз замони тӯлонӣ идома доранд. Ифтихори бузурги шумо дар он аст, ки лаззатҳои рангини дунявиро хайрбод гуфтаед — на танҳо барои қавм, балки барои тамоми олами исмоилӣ — чунон машғули роҳ гаштаед, ки дар кумак ба наҷот, камар бастаед.

Қурби Худовандӣ барои оромии дида ва дил — бешак, моли гаронмоя аст. Аммо чӣ гуна онро метавон ба даст овард? Ин масъала барои мардуми бидуни илм, чунон як муаммои ҳалнашуданӣ аст, ки қушодани ин гирех, танҳо тавассути ваъз ва насиҳати равшангар аз як орифи соҳибилм ва амал имконпазир аст. Яъне: фиребҳои ҷодуасари дунёро канор задан, фарқи некӣ ва бадӣ-ро шинохтан, ва ёд гирифтани роҳи парвариши нафс — кори орифи равшанзамир ва амалгаро аст.

Шукр ба Худованд, ки дар ин рӯзҳои ғам ва мусибат — ҳузури як соҳибилм ва ориф дар хонаи мо насиб гашт. Дар натиҷаи сифатҳои дарвешонаи ӯ, мо аз торикии ҷаҳолат ба сӯи нури маърифат раҳнамун шудем. Дар ҳар гӯшаи дил ва зехн — нури муқаддас дар ҳоли паҳн шудан аст. **Қаломии муътадил ва сухани ширини ӯ**, ки бар пояи ҳақиқат ва пур аз маърифат аст — **пардаҳои латифи рӯҳҳои мо**-ро ламс намуда, як **сурури муқаддасу пок** эҷод мекунад. Аз **усули дилгудоз**-и сӯҳбаташ, **чашмаҳои мӯтабари файз** ҷорӣ мешавад, ва бо дидани **кифояти рӯҳонӣ**, шеърӣ **Иқбол** ба забон ҷорӣ мешавад:

Шеър:

نگاه بلند، سخن دل نواز جان پرسوز  
یہی ہے رخت سفر میر کاروان کے لئے

Тарҷума:

**Нигоҳи баланд, сухани дилнавоз, чони пурсоз  
Ҳамин аст раҳти сафар барои Мир-и Корвон**

Ба дидани ин, дил меҳодад, ки бар бениёзи Худованд ҳазорон бор қурбон гардад — зеро қудрати ӯ, моро — инсоне, ки дар доми гунаҳ амиқ гирифтorem — ба домани раҳмати бепоени нуронӣ пинҳон медорад. Оё ин шони бениёзи ӯ нест? Ва барои мо, ки солҳо бемор ҳастем, як табиби баргузидаеро ҳамон тавр интиҳоб кардааст — ки барои муолиҷаи рӯҳонӣ, дар даври ҳозира назир надорад аст, чуноне ки шоир гуфтааст:

«Аҳли назар, аҳли камол, аҳли қалам Чунони мо — бо талош бингар ки дар дунё кучост.»

Мавлоно Ҳозир Имом (а), подоши ин хидматҳоро ба ҷаноб дар ҳар ду ҷаҳон ато фармояд. Ин як ҳақиқат аст, ки шумо ҳамчун фақири маъруфи динӣ, аз қурбонии ҷон ҳам дарег намекунед, ва машаққатҳо-ро дар роҳи хидмат ба Шоханшоҳи ду ҷаҳон мепазиред.

Ҷаноб! Ин хидматҳои мазҳабӣ ва қавмӣ шумо, шоистаи шони шумост — офарин, сад офарин! Ҳам пайдойиши ибтидоии шумо, ва ҳам марҳилаи ниҳонии саодат — ҳама саодатмандӣ аст!

Олиҷаноб! Чаро имрӯз дар чехраи мо чунин ҷаруки ғам дар ҳолати густариш аст? Чаро имрӯз рӯҳҳои мо дар ғӯшаҳои вайронаи ин дунё — бо вучуде ки нишемани баҳори рӯҳонӣ сохта шудааст — ғамгин ҳастанд? Чаро имрӯз дилҳои мо, ки аз нури имон медурахшанд, бе нур мешаванд? Чаро имрӯз ҷоми пур аз хушиҳои мо — аз андуҳи ғам лабрез шудааст?

Оё сабаб ин аст, ки муҳсини аъзами мо, моро дар роҳи дуруст ниҳода, худ ба ҷароғон сохтани деҳаи дигар банд аст — ва мо ҷудоии ӯ-ро таҳаммул наметавонем?

Аммо набояд, ки бо сабаби ин амр афсурда шавем — балки мавҷҳои имонбахши рӯшании дин, ки дар ҳоли густариш аст — бояд бо лаб ва нигоҳи эътиқод садҳо бор бӯсида шавад!

Эй Мир-и Карвони азими мо! Шумо ба мо ва карвонҳое, ки роҳро гум кардаанд, низ роҳи дуруст ба сӯи манзил нишон диҳед. Аммо, лоақал фаромӯш накунед, ки аз карвони худ, ки дар масири расидан ба мақсад ҳаракат дорад, хабар дошта бошед!

Шеър:

یہ تمنا ہے کہ آئے آپ لاکھوں بار یوں  
جھوم کر آتا ہے جیسا ماہِ خدانِ ماہِ بہ ماہ

Тарҷума: Таманно аст, ки ҳазорон бор ташриф оваред, чун моҳи хандон ки моҳ ба моҳ бозмегардад.

Дар поён, **Чамоат ба даргоҳи Худованд** даст ба дуо анд:

Мавлоно Ҳозир Имом (а) — шуморо дар дину дунё сарфароз ва сарбаланд дошта бошад! Шуморо шод ва обод ниғаҳ дорад! Аз офатҳои дунявӣ ҳифз намояд! Ҳамеша назари раҳматаш бар шумо бошад! Ва мадом аз дидори нурони зоҳирӣ ва ботинӣ — мушарраф фармояд! Омин!

(Аз тарафи аҳлиёни Мисгар — Хунза Стейт)  
27 августи 1967 мелодӣ

# Фехристи оятҳои Қуръон

|                |    |
|----------------|----|
| 2:36–38 .....  | 4  |
| 2:213 .....    | 3  |
| 2:253 .....    | 14 |
| 4:54 .....     | 26 |
| 5:2 .....      | 30 |
| 6:80 .....     | 30 |
| 13:7 .....     | 13 |
| 13:43 .....    | 22 |
| 21:107 .....   | 14 |
| 26:196 .....   | 15 |
| 34:45 .....    | 17 |
| 34:46 .....    | 19 |
| 36:12 .....    | 7  |
| 36:12 .....    | 9  |
| 38:26 .....    | 14 |
| 41:53 .....    | 8  |
| 56:10–11 ..... | 20 |
| 82:10–11 ..... | 3  |